

Kjønnsforskjeller i sykefravær: Et paradoks i likestillingen?

Lise Gulli Brokjøb¹, Bethany Croak^{1,2}, Amber McKenzie^{1,2}, Sharon Stevelink^{1,2}, Eivor Hovde Hoff⁴, Beate Brinchmann¹, Nils Abel Aars¹, Arnstein Mykletun^{1,2,3,4}

¹ Kompetansetjeneste for arbeid og psykisk helse, Nordlandssykehuset, Bodø

² Institute of Psychiatry, Psychology and Neuroscience, King's College London, London, UK

³ Institutt for samfunnsmedisin, UiT

⁴ Område for helsetjenester, FHI

Tilhørighet: Helse i Arbeid, Nordlandssykehuset.

Bakgrunn: Forskning har vist at kvinner har høyere sykefravær enn menn i skandinaviske og nordeuropeiske land. Målsetningen i denne studien var å fastslå om slike kjønnsforskjeller i sykefravær forekommer på tvers av Europeiske land, og om de henger sammen med kjønnsforskjeller i sysselsettingsgrad og utdanningsnivå.

Metode: Data på sykefravær, sysselsetting og utdanningsnivå ble samlet inn fra den europeiske Arbeidskraftundersøkelsen, SSB og NAV. For å minimere skjevheter fra varierende lovverk og datainnsamlingsmetoder fokuserte vi på relative kjønnsforskjeller innad i hvert land. Vi brukte i tillegg regresjonsanalyser for å vurdere kjønnsforskjeller i sykefravær, sysselsettingsgrad og utdanningsnivå.

Resultater: Data fra de siste 15 årene viser en gjennomgående kjønnsforskjell i sykefravær i alle undersøkte europeiske land, hvor kvinner har et høyere sykefravær enn menn. Norsk populasjonsdata fra de 24 siste årene viser at denne kjønnsforskjellen har gradvis økt. I denne perioden har sysselsettingsgraden for kvinner og menn forblitt relativt stabil i Norge og det har vært en lignende økning i kjønnsforskjellen i oppnåelse av høyere utdanning.

Diskusjon: Kjønnsforskjeller i sykefravær er ikke unikt for de skandinaviske landene. Forskjellen er til stede i alle landene inkludert i studien, også de med høy sysselsettingsgrad og utdanningsnivå blant kvinner. Flere intuitivt plausible hypoteser forklarer årsakene til denne kjønnsforskjellen med eksempelvis høyere forekomst av psykiske lidelser og muskel- og skjelettsmerter hos kvinner, en dobbelbyrde hos kvinner som kombinerer husarbeid med arbeid, og yrkesrelaterede risikofaktorer som er spesifikke for kvinner. Imidlertid mangler disse hypotesene empirisk støtte, og videre forskning er nødvendig for å forstå de vedvarende og økende kjønnsforskjellene i sykefravær.